

החלטת סגן הממונה על המשמעת – פסק דין

1. הנקבל הוא תלמיד שנה א' להנדסה מכנית. על פי העובדות המתוארות בכתב הקובלנה הנקבל נבחן בחופשת הסמסטר באחד הקורסים, כאשר הבחינה התקיימה במתכונת "קורונה", כלומר, עם השגחה מרחוק ב"זום". הנקבל, כך נטען, קשר קשר עם אחר להונות כך שהם יהיו בקשר טלפוני בזמן הבחינה תוך הסוואת הדיבור והשארת המיקרופון ב"זום" על השתק (mute). תוך כדי הבחינה, עקב "מחדל" של הנקבל, הוא נשמע לפתע באמצעות המיקרופון ב"זום" משוחח עם אדם אחר על השאלות בבחינה ודרכי הפתרון תוך שהוא מנסה להסוות את פעולת הדיבור וסבור שהמיקרופון שלו על השתק. לאחר זמן קצר של שיחה (שנשמעה בין כל הנבחנים), העירה על כך אחת הנבחנות, והנקבל סגר את המיקרופון. בכך, יוחסו לנקבל עבירות של הפרת הוראות בבחינה והונאה בבחינה (סעיפים 29.3 ו- 29.4 לתקנון המשמעת – סטודנטים (תשס"ח)).

2. בדיון ההקראה הודה הנקבל בעבירות המיוחסות לו. שני הצדדים פרסו את טיעוניהם לעניין העונש. הקבילה עתרה לעונש של שלוש שנות הרחקה (בנוסף לפסילת הקורס ולהרחקה על תנאי). לטענת הקבילה, עניינו במקרה חמור של הונאה. מדובר בפעולת הכנה (להבדיל ממעידה רגעית), ושיתוף אדם אחר שסייע בפתרון הבחינה. המקרה מדגיש את האפשרות לנצל את הסיטואציה הקיימת – העברת הבחינות למתכונת מקוונת עקב מגיפת הקורונה – להעתקה. הנקבל טען לענישה מקסימלית של שלושה סמסטרים. הוא נטל אחריות והודה באופן מידי. הנקבל הדגיש את היותו סטודנט בשנה א' – ולמעשה, בסמסטר הראשון שלו באוניברסיטה (שהתקיים כל כולו באופן מקוון). הוא הביע חרטה על שאירע, ואת רצונו להמשיך בלימודים אקדמיים (באוניברסיטת תל אביב או במוסד אחר).

3. החלטתי, כפי שיפורט להלן, להעמיד את עונשו של הנקבל על שנתיים הרחקה (בנוסף לפסילת הקורס ולהרחקה על תנאי). אני סבור שענישה זו משקללת כראוי את נסיבות עניינו. בפרט, אציין שהנקבל ניצל הפלטפורמה המקוונת להונאה (ראו למשל את פסק דיני בעניין ד-2020-75(א) בו סקרתי פסקי דין אחרים שעסקו בהעתקות ב"סיטואציות זום"). הוא השתמש באמצעים טכנולוגיים כדי לקשור קשר ולהחטיא אחר (להבדיל ממקרים בהם הנקבל העתיק, למשל, מפתקים שהכניס לבחינה; וראו גם פירוט הנסיבות המחמירות לעניין זה בפסק דינה של ערכאת הערעור, ע-5/2015). ענישה זו תואמת ככלל את רף הענישה בסיטואציות דומות של העתקה בבחינות מקוונות, שהתקבע לאחרונה על כשלושה-ארבעה סמסטרים (ראו עניין ד-2020-75(א) הנ"ל וסקירת הפסיקה שם; וכן עניין ד-2021-1 שניתן לאחרונה). לא מצאתי לנכון לעת הזו להיעתר לבקשת הקבילה להגביה את רף הענישה במקרים אלו. בגזירת העונש כאמור לקחתי בחשבון גם את הנסיבות המקילות, ובפרט, היותו של הנקבל תלמיד שנה ראשונה. אינני סבור שהודאה במקרים בהם האשמה בהונאה ברורה ואף פומבית – כבמקרה – מהווה כשלעצמה שיקול משמעותי להקלה בעונש.¹

4. אשר על כן, אני גוזר את עונשו של הנקבל כדלקמן:

- א. פסילת הקורס נשוא הקובלנה.
- ב. הרחקה בפועל מן האוניברסיטה למשך שנתיים – החל מסמסטר ב' תשפ"א ועד תום סמסטר א' תשפ"ג. הנקבל יוכל לשוב ללימודים, אם ירצה בכך, בסמסטר ב' תשפ"ג.
- ג. הרחקה על תנאי מן האוניברסיטה של שני סמסטרים למשך שנתיים, מיום חזרת הנקבל ללימודים.

ניתן היום, 14.3.2021. פסק הדין יפורסם ללא ציון שמו של הנקבל.

¹ לעניין זה השווה גם לתיק ד-65/2020(ב) (לעומת ד-65/2020(א)) וההקלה המשמעותית בעונש לאור כך ש"הנקבלת קיבלה אחריות מלאה למעשיה וסייעה ללא שיהוי וללא תנאי בבירור המסכת העובדתית".

ד"ר שי נ. לביא

ס' הממונה על המשמעת